

ХИТРИЯТ И ГЛУПАВИЯТ

chitanka.info

В едно село някога живели двама братя. Единият бил хитър и пресметлив за всичко, а другият — глупав и добродушен. Момчетата имали само майка — стара и болнава женица. Хитрият брат си седял в къщи да наглежда болната им майка, а глупавият по цял ден орал, сял и събирал дърва в гората. Един ден глупавият брат казал:

— Бате, дотегна ми все аз да ходя на работа, а ти да си седиш дома. Ха вземи днес ти магарето и иди да събереш дърва в гората!

— Добре — съгласил се хитрият. — Грижи се добре за майка ни, а от днес нататък аз ще ходя на работа.

Разменили се братята. Хитрият поел полската работа и грижата за прехраната, а глупавият по цял ден седял на прага и зяпал подир врабците. Не се сещал да нахрани болната им майка, да я измие и преоблече.

Не минало много време и майката умряла. Един ден глупавият брат казал:

— Бате, останахме само двамата. Хайде да вземем да си разделим имота, па всеки да си я кара както знае.

— Добре, — съгласил се хитрият. — Как да го разделим?

— Ами как... Ти ще вземеш магарето, а за мене — вола. От къщата за тебе една стая и за мене една. Съгласен ли си така?

Хитрият брат се съгласил и се разделили.

От този ден насетне хитрият всеки ден ходел в гората, събирал дърва и ги карал на пазара да ги продаде. Печелел по някоя пара и лека-полека се позамогнал.

Глупавият пръста си не мръдвал да захване някаква работа, седял си на припек на прага и подвиквал подир врабчетата:

— Какво се въртите тука? То за мене няма, та и вас ли ще храня!

Една вечер глупакът седял на прага, гризъл сух комат хляб и гледал как волът му преживя сухата слама. Сторило му се, че добичето нарочно си криви устата и му се подиграва. Ядосал се и викнал на вола:

— Какво ми се кривиш такъв? Ако стана да взема остена, така ще те наложа по гърбината, че три дни влага щети държи!

Волът продължил да си преживя. Не искал и да знае какво му приказва ядосаният стопанин.

Глупакът още повече се разлютил, грабнал остена и набил вола. Видял го брат му и извикал:

— Защо биеш добичето бе, брате? Какво ти е направил волът, та така го налагаш с остена?

— Криви ми се насреща и ми се подиграва! — отвърнал намусен глупавият.

— Не ти се криви — засмял се брат му. — Той така си преживя.

— Преживя, а! Не го ли виждаш, че прави с устата си, както правя и аз?

И замляскал срещу брат си да покаже как прави вола.

— Остави добичето на мира! — скарал му се хитрият брат. — Вместо да седиш на прага и да преживяш и ти като вола, по-добре го впрегни и иди си изори нивичката. Засей жито, поне хляб да имаш през зимата...

Глупавият брат не мирясвал:

— Ще ми се подиграва той! Утре ще го закарам на пазара да го продам!

Така и направил.

Сутринта станал рано, турил в торбичката си комат сух хляб и тръгнал да продава вола.

Както си вървял по пътя към града, стигнал до една широка поляна, насред която растяла висока топола. По клоните ѝ били накацали врани, чистели си перцата и грачели:

— Гра-а, гра-а...

Глупавият брат се спрял до дървото и тикнал калпака си на тила, та да може да гледа нагоре към враните. Послушал ги, сторило му се, че на него викат нещо и попитал:

— Какво, какво? Искате да ви продам вола ли? Да ви го продам, защо да не ви го продам — нали затова съм го повел към пазара.

Подплашили се враните и загракали още по силно:

— Добре де, добре — рекъл глупакът. — Ще ви го дам за сто гроша, ала до седмица си искам парите. Съгласни ли сте?

А враните отвърнали:

— Гра-а, гра-а!

— Гра, мра — не знам! Ето ви вола, а в неделя ще дойда да си взема парите!

Оставил вола под тополата и си отишъл у дома. Вечерта брат му го попитал:

— Какво стане, брате, продаде ли вола?

— Продадох го!

— Колко пари взе за него?

— Сто гроша.

— Хубаво. Ами къде са ти парите?

— Продадох вола на враните. В неделя ще ида да си взема парите.

— Дал си вола на враните ли? — смаял се умният брат. — Бе глупчо, ти къде си чул и видял врани вол да плащат?

— Аз ще си взема парите от тях. В неделя сутринта! — упорито повторил глупавият брат.

В неделя той станал рано и отишъл при тополата. Враните пак били накацали по клоните и си бърборели нещо на техния си птичи език.

Глупавият брат се изправил под тополата и важно рекъл:

— Хайде да се разплатим! Дайте си ми стоте гроша!

А враните загракали:

— Гра-а, гра-а!

— Не знам какво сте се разбрали помежду си, ама си искам стоте гроша за вола! Нали рекохме за неделя заран?

Враните не му обръщали внимание, прелитали от клон на клон и си грачели:

— Гра-а, гра-а...

Глупавият брат викал, викал отдолу, накрая се ядосал и грабнал секирата:

— Ще ми се смеете, а? Така ли се спазарихме? И вола ми се смееше, ама я какво го постигна... Дайте си ми парите, да не се каете после!

Отгоре се чуло само:

— Гра-а, гра-а...

Тогава глупавият брат развъртял секирата и извикал:

— Или веднага ми дайте парите, или ще отсека тополата, ще ви смъкна долу и ще ви оскубя перата!

И ударил два-три пъти по дървото.

Враните се разлетели уплашено коя накъдето види.

— А-а, значи бягате? Чакайте тогава да отсека тополата, да ви разваля къщата, та да ви видя довечера къде ще се приберете!

Запретнал ръкави глупакът и отсякъл тополата. Паднало дървото и изведнъж в корените му лъснал калайдисан котел, пълен с жълтици.

— Е-е, видяхте ли сега? Като се скъпите за сто гроша, ще ви взема цялата хазна! — извикал глупавият брат, свалил си калпака и захванал да го пълни с жълтици. Видяло му се тежко да ги носи, изсипал ги обратно, взел само една жълтица и хукнал към дома да се похвали на брат си. Рекъл му:

— Така и така, бате, враните не искаха да ми дадат стоте гроша за вола, ама аз им намерих хазната! Впрегни магарето да идем да приберем жълтиците, докато не ги е намерил някой друг!

Отначало хитрият не повярвал, но като видял жълтицата в ръката на глупака, казал му:

— Я да те скрия, да не дойдат враните да си търсят имането, пък аз ще ида да видя каква е тази работа!

Изкопал бързо един трап на двора, бутнал глупавия си брат в него, метнал отгоре рогозката и насипал царевични зрънца. Събрали се кокошките и започнали да кълват:

— Чука-чука, чука-чука...

Глупакът се спотайвал отдолу и не смеел да мръдне, защото си мислел, че са дошли враните и го търсят.

През това време хитрият брат впрегнал бързо магарето, метнал му самара и два празни чувала и бързешката отърчал при тополата. Напълнил чувалите с жълтици и ги скрил.

От този ден насетне хитрият брат станал най-богатият човек в селото, а глупавият му брат си останал сетен сиромаш. Все така си седял на прага и гризал сухата коричка хлебец.

И като видел врана да прелита, замерял я с някой камък и викал подире ѝ:

— Да ми платите вола, ей, обесници! Вола да ми платите!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.